

11 listopada – najważniejsza z polskich dat

Autor: Agata Piechota

Data: 11 listopada 2018

11 listopada 1918 r. już zawsze będzie jedną z najważniejszych dat w historii naszego kraju. Zanim mogliśmy obchodzić święto niepodległości, musiał nastąpić niezwykle trudny i złożony proces odrodzenia państwa polskiego. Prób odzyskania niepodległości podczas 123 lat zaborów było wiele – za najsukuteczniejszą z nich stał marszałek Józef Piłsudski.

Co wydarzyło się 11 listopada 1918 roku?

Zakończenie I wojny światowej rodziło niepowtarzalną okazję do wyzwolenia Polski z rąk zaborców

11 listopada był przełomowym dniem nie tylko w dziejach Polski, ale i Europy. W lasku Compiègne pod Paryżem podpisano wówczas rozejm, który kończył I wojnę światową, pieczętując ostateczną klęskę Niemiec. **Finał światowego konfliktu stanowił niepowtarzalną okazję do wyzwolenia kraju.** W tym samym dniu Rada Regencyjna, pełniąca funkcję tymczasowej władzy państwowej w Polsce, przekazała Piłsudskiemu zwierzchnią władzę nad wojskiem, a następnie powierzyła mu misję utworzenia Rządu Narodowego.

To, że 11 listopada możemy obchodzić Święto Niepodległości jest zasługą m.in. Józefa Piłsudskiego.

Działania te nie obyły się bez kontrowersji. Kilka dni wcześniej w Lublinie utworzył się bowiem Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej Ignacego Daszyńskiego. Część społeczeństwa popierała natomiast Romana Dmowskiego, stojącego na czele Komitetu Narodowego Polskiego w Paryżu. **Niektórzy uważali więc Piłsudskiego nie za demokratę, ale... dyktatora.**

Pomimo wewnętrznych podziałów, 16 listopada Piłsudski rozesłał do państw zachodnich telegram. **Zawiadamiał w nim o powstaniu niepodległej Polski**, która miała obejmować wszystkie wyzwolone ziemie. Choć w kraju zapanowała powszechna radość, budowa wolnego państwa dopiero się zaczynała. Po 123 latach nieobecności na mapie mieliśmy znów się na niej pojawić, lecz wciąż stała przed nami walka o przebieg granic.

Józef Piłsudski (1867–1935), fot. Witold Pikiel

Kim był Józef Piłsudski?

Przypadająca w tym roku 150. rocznica urodzin marszałka wydaje się dobrą okazją do zastanowienia się nad odpowiedzią na to pytanie. Piłsudski **już w młodości wyrażał niezgodę na zakłamywanie historii i umniejszanie polskości**, aktywnie uczestnicząc w propolskiej propagandzie. Podczas nauki w gimnazjum otwarcie ignorował zakaz mówienia po polsku i konieczność oddawania honorów rosyjskim oficerom.

Podczas studiów medycznych na Uniwersytecie Charkowskim **prowadził działalność konspiracyjną w niepodległościowych organizacjach studenckich**. W marcu 1887 r. został aresztowany pod zarzutem udziału w spisku na życie cara Aleksandra III. Po pięcioletnim zesłaniu w głąb Rosji powrócił do Wilna, gdzie zaangażował się w ruch socjalistyczny i skupił na działalności wydawniczej. Kilka lat później został przywódcą Centralnego Komitetu Robotniczego, a po rewolucji 1905 roku utworzył Organizację Bojową PPS do walki z zaborcą. Za głównego wroga niepodległości Polski uważał Rosję. Po objęciu dowództwa I Brygady Legionów Polskich odnosił zwycięstwa właśnie na froncie rosyjskim.

Piłsudski już w młodości aktywnie uczestniczył w propolskiej propagandzie, ignorując zakaz mówienia w języku ojczystym

Piłsudski był ofiarą wielu prześladowań, dzięki czemu **stał się symbolem walki z okupantem**. W lipcu 1917 r. został aresztowany i osadzony w Magdeburgu. Po nagłym zwolnieniu w listopadzie 1918 r. powrócił do Polski, by objąć stanowisko Naczelnego Wodza.

Niezgoda na współpracę

Okres zaborów nie był łatwym czasem, a odważne wybory Piłsudskiego sprawiały, że **miał on zarówno swoich zwolenników, jak i przeciwników. Wszyscy jednak wyrażali się o nim z uznaniem i szacunkiem**. Niezwykłość tego człowieka promieniowała również poza granice kraju. Po jego śmierci w 1922 r. do rządu polskiego dotarł telegram z kondolencjami od samego Adolfa Hitlera, który uczestniczył także we mszy świętej na cześć polskiego marszałka.

Pomnik Józefa Piłsudskiego w Lublinie.

Piłsudski nie godził się na współpracę z krajami ościennymi, postulowaną przez Romana Dmowskiego. **Wierzył, że uzyskanie pełnej suwerenności przez Polskę jest możliwe.** Na szczęście, jego nadzieje nie okazały się płonne.

Nie tylko Piłsudski

Choć to Józef Piłsudski najmocniej zapisał się w naszej pamięci, **do powstania II Rzeczypospolitej przyczyniło się również wielu innych działaczy.** Preambuła konstytucji marcowej z 1921 r. wśród ojców-założycieli wolnej Polski, oprócz Piłsudskiego, wymienia m.in. Romana Dmowskiego, Ignacego Jana Paderewskiego, Wincentego Witosa, Wojciecha Korfanteo, Edwarda Śmigłego-Rydza i Józefa Hallera. Każdy z nich odegrał ważną rolę w kształtowaniu się zrębów odradzającej państwowości.

Ignacy Jan Paderewski (1860–1941), polski pianista i kompozytor oraz działacz niepodległościowy i polityk

Wybitny polski kompozytor i pianista, **Ignacy Jan Paderewski**, podczas zagranicznych wojaży stale podkreślał, jak ważna jest dla niego wolność Ojczyzny. To właśnie dzięki niemu prezydent USA podczas podpisywania Traktatu Wersalskiego wystąpił z ultimatum, domagając się przywrócenia Polsce niepodległości. W 1919 roku Paderewski objął funkcję premiera i ministra spraw zagranicznych wolnej RP.

Wincenty Witos (1874–1945), przemawiający we wsi Rakszawa

Jednym z jego następców był **Wincenty Witos**, legenda polskiego ruchu ludowego. Znakomity działacz dzięki swoim zasługom sprawował funkcję premiera RP aż przez trzy kadencje. Karierę polityczną łączył z pracą rolnika. „**Chłop zachował w najgorszych chwilach ziemię, religię i narodowość. Te trzy wartości dały podstawę do stworzenia państwa**” – mówił.

Setna rocznica wydarzeń z 1918 roku to idealny moment na przypomnienie sobie o tych wybitnych postaciach, dzięki którym rozpoczął się proces, który dziś pozwala nam żyć w wolnej i niepodległej Polsce.

Czy artykuł był przydatny?

Kliknij na gwiazdkę, by zagłosować

-
-
-
-
-

Submit Rating

Ocena 0 / 5. Liczba głosów 0

Na razie brak głosów. Możesz być pierwszy!